

Kommentar til brev av 10. juli 2010 fra Siv og John Løvaas til Andøyordføreren

Bygdelaget for Forfjord, Fornes og Medby omfatter de tre sørligste gårdene i Andøy kommune, identisk med de gårdene som har søkt om justering av kommunegrensa mellom Andøy og Sortland.

Bygdelaget har som målsetting blant annet å arbeide for positiv utvikling innen bosetting, lokal næringsutvikling osv.

Bygdelaget har et valgt styre med representanter fra de tre gårdene, med undertegnede som leder.

I dagens situasjon er det vanskelig å tenke utvikling, og vi hadde framdriften i grensejusterings-saken på saklista i det siste styremøtet. Der ble det vedtatt å forespørre den arbeidsgruppa som er valgt av bygdefolket til håndtering av den saken om status. Det ligger vel i sakens natur at det er vanskelig å plutselig se for seg nyutvikling under dagens kommunetilhørighet. Disse tre gårdene har tilhørt dagens Andøy siden storkommunen ble opprettet fra 1964. I den tiden har utviklingskurven omtrent hele tiden pekt nedover til dagens lavmål.

Postjournalen hos Fylkesmannen viste for få dager siden at det var ankommet nye innspill fra Andøyordføreren, og jeg ba om innsyn i det. Denne oversendelsen inneholdt et brev av en slik karakter at jeg for egen regning vil kommentere det umiddelbart:

Gamle påstander

Brevet fra familien Løvaas inneholder i utgangspunktet lite nytt, det er i hovedsak en blåkopi av det ordføreren, varaordføreren og en representant fra Bleik på Andøya framførte under kommunestyrets behandling av saken allerede for et par år siden. Der handlet det i korte trekk om økonomisk tap for Andøy kommune, mistenkeliggjøring, tvil om bygdefolkets dømmekraft og om nedleggningen av Medby skole som antatt hovedmotiv for søknaden. I en pause under dette kommunestyremøtet oppfordret jeg varaordfører Tore Pettersen om å foreslå folkeavstemming når møtet startet igjen, det kunne etter mitt skjønn avvikles innen kort tid. Det gjorde han ikke, men fortsatte i stedet med mistenkeliggjøringen. Og her kan det være greit å huske at det langt fra ble fattet enstemmig vedtak i kommunestyret i saken om grensejusteringen. Hadde fire representanter stemt motsatt (etter overbevisning?), hadde utfallet blitt det motsatte.

Initiativtakerne

I brevet fra Løvaas til Andøyordføreren hevdes det at de som sto bak kravet om grensejustering på 1980-tallet er de samme som står bak i dag. Nå ser ikke jeg noe umiddelbart negativt i at folk holder fast ved synet sitt, det er mange som gjør det. Og intet i utviklingen siden da gir grunn til endrede og mer positive oppfatninger. Men framstillingen blir uansett feil. Av de fire i arbeidsgruppa i dag er det kun en som var med sist. To av dem bodde ikke i bygda på det tidspunktet – og en av dem var bare rundt ett år gammel og bodde i Østfold.

Åpen prosess

Det har hele tiden vært en uttalt og omforent oppfatning at mindretallet skal respektere flertallet, uansett syn for eller i mot. Det har vært en avslappet atmosfære hittil, og arbeidsgruppa som jobber med grensejusterings-saken har full tillit.

Familien Løvaas, som flyttet til bygda fra Sortland for få år siden, har ikke deltatt på noen folkemøter eller i andre åpne fora rundt grensejusteringssaken. De har dermed neppe fått med seg de helt korrekte oppfatningene. De deltar heller ikke i andre fellestiltak i bygda, og de er ingen klageinstans i kommunegrensesaken.

Det blir dermed litt uforståelig når de skriver at ”*flere har uttrykt sterk beklagelse over at de signerte underskriftslistene*” til dem. Og at ”*lignende situasjoner er rapportert fra flere*”. Hvorfor skulle noen som helst rapportere til Løvaas, og ikke til arbeidsgruppa eller andre?

Stemmerett

På ett av folkemøtene ble det vedtatt at alle med alminnelig stemmerett fra de tre berørte gårdene skulle gis anledning til å uttrykke sitt syn.

Måten denne prosessen beskrives på i brevet fra Løvaas er absurd, og må fortone seg krenkende for de som la ned innsats i å opptre korrekt.

Måten ”*den personen*” som oppsøkte brevskriverne omtales på er meningsløs. Vedkommende har en lederstilling innen helsevesenet, og er kjent og respektert for sin saklige og behagelige framtreten. Hun nyter stor anseelse lokalt, ikke minst for sitt samfunnsengasjement og viljen til å trå til for fellesskapet ved behov, og hun sitter i styret i bygdelaget. Lokalt vil framstillingen av at hun skulle ha utøvd ”press” på Løvaas, umiddelbart virke komisk, men samtidig irriterende og opprørende. Ingen i nabolaget eller bekjentskapskretsen vil finne påstanden troverdig.

Folkeavstemming

Brevet nevner den rådgivende folkeavstemmingen om kommunetilhørigheten som ble avvirket midt på 1980-tallet, og at den skulle ha gitt et ”klart flertall” for fortsatt å tilhøre Andøy. Dette flertallet var marginalt og ikke ”klart”. Det var svært mye mindre enn dagens flertall for å søke grensejustering. Umiddelbart etter det valget var det noen som endret mening, uten at det var snakk om ”omkamp” av den grunn.

Forslaget om at en rådgivende folkeavstemming for 25 år siden skal være bindende i dag får stå som en kuriositet, og være symptomatisk for resten av brevet.

Skolenedlegging som argument mot grensejustering?

Nedleggingen av skolen på Medby gjøres til et hovedpoeng, trolig fordi skolenedlegging er nevnt som et dårlig argument for justering av kommunegrenser.

I takt med nedgangen i elevtallet og i takt med nedgangen i barnefamilier, har skolens betydning som samlingspunkt avtatt betydelig. Dette avspeiles ikke minst i at et par av de få gjenværende barnefamiliene faktisk **ikke har undertegnet** søknaden om grensejustering. Hvorfor skulle da andre ha større omsorg for skolens eksistens enn barnefamiliene?

Dette er fjerde gangen det gjøres organisert framstøt med sikte på endret kommunetilhørighet: I 1952-53 i tilknytning til at man hadde landeveisforbindelse mot Sortland i utsikt, og den gangen på tross av at ordføreren i daværende Bjørnskinn kommune bodde i bygda. Neste forsøk var rundt 1963 i tilknytning til sammenslåingen av kommunene Bjørnskinn, Dverberg og Andenes til dagens Andøy kommune. Deretter på midten av 1980-tallet, og i likhet med i dag, som følge av generell frustrasjon. Heller ikke disse forsøkene hadde skolenedlegging som foranledning.

Motivene går nok adskillig dypere og til dels også bakover i tid. Et resultat av manglende identifisering med Andøya og Andenes og oppgenerert frustrasjon.

Man lever og dør i Sortland – og betaler skatten til Andøy og Andenes.

Kommunens ve og vel

I en kommune med stresset økonomi er det kommuneledelsen og ordførerens fremste oppgave å sikre inntektene til kommunen. Dersom det er riktig at de tre sørligste gårdene i kommunen årlig tilfører kommunen netto 5-7 millioner, er det forståelig at ordføreren gjør det som er mulig for å unngå eller trenere en grensejustering. Men det er dypt skuffende at han samtidig overkjører hensynet til dagliglivet, fremtiden og optimismen for 140 innbyggere i Andøy og Nordland.

Det er forklarlig og ikke uventet med spektakulære utspill fra Andøy i denne saken. Næringsavdelingen har betalt ut pengebeløp tilknyttet forventning om troskap. Et tilsvarende prosjekt, som var godkjent, og som var forespeilet tilskudd, fikk uventet avslag. Det ble også skriftlig begrunnet med grensejusteringsaken. Aktørene der har i flere brev bedt om forklaring på forskjellsbehandlingen, men slik forklaring er ikke gitt. Og i den sammenhengen er det en demokratisk svakhet i Andøy at ikke alt blir journalført, men dokumentasjon kan fåes herfra, om det ansees relevant og nødvendig.

Det er kjent gjennom mediene at familien Løvaas nylig har fått en helt spesiell og uortodoks støtte fra ordføreren og varaordføreren i Andøy i en konsesjonssak. Omstendighetene, tidspunktet og innholdet i brevet til ordføreren kan kanskje forklares med det, og man tenker umiddelbart at brevet kanskje er en bestilt gjenytelse. Man skriver rett og slett ikke et brev med slikt innhold uten at man har et særskilt motiv.

Å kreve folkeavstemming nå er ensbetydende med at avgjørelsen blir trenert. Og det betyr 5-7 millioner til Andøy per år.

Det må da være mulig å ferdigbehandle denne saken på grunnlag av foreliggende søknad, uten å la saken treneres av forventede utspill fra Andøy kommune, helt eller delvis i samarbeid med elementer innen mindretallet.

Idar Nilssen (sign.)